

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžrk/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 6016200385
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6016200385.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudkýň JUDr. Sone Langovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci pôvodnej žalobkyne: Ing. C. Y., nar. XX. G. XXXX, trvalé bytom H., zast. JUDr. Petrom Vársányim, advokátom so sídlom Konrádova 221, 930 41 Kvetoslavov, proti pôvodnému žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, za účasti sťažovateľa (pôvodne ďalšieho účastníka konania): V. A., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom V., zast. JUDr. Milan Šulva, advokát, AS Legal, s.r.o., advokátska kancelária, Hlučínska 1/11, 831 03 Bratislava, IČO: 36 857 688, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. V6 1/2016-6, k: V 1542/2008 zo dňa 4. februára 2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/45/2016-106 zo dňa 23.02.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne ďalšieho účastníka konania) proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/45/2016-106 zo dňa 23.02.2017 z a m i e t a.

Pôvodnej žalobkyni p r i z n á v a proti sťažovateľovi úplnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil a vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie rozhodnutie žalovaného Okresného úradu Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov č. V6 1/2016-6, k: V 1542/2008 zo dňa 4. februára 2016 a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy č. V-1542/2008 zo dňa 9. decembra 2015. Súčasne priznal žalobkyni proti žalovanému úplnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že Okresný úrad Žarnovica, katastrálny odbor (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“) svojím rozhodnutím č. k.: V-1542/2008 zo dňa 9. decembra 2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) vo veci návrhu na vklad kúpnej zmluvy zo dňa 18. apríla 2008 (správne má byť zo dňa 1. októbra 2008) medzi účastníkmi V. A. a Ing. C. Y. rozhodol tak, že

konanie vo veci návrhu na vklad vlastníckeho práva podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok a § 31b písm. f) zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) zastavil. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový orgán verejnej správy poukázal na skutočnosť, že rozhodnutím zo dňa 3. novembra 2015 vkladové konanie č. V 1542/2008 podľa § 31a písm. c) zákona č. 162/1995 Z.z. prerušil z dôvodu, že v návrhu na vklad a v zmluvách nie je uvedená podľa § 42 ods. 2 písm. c) zákona č. 162/1995 Z.z. výmera pripadajúca na spoluvlastnícky podiel. Poukázal na ustanovenie § 42 ods. 2 písm. c) zákona č. 162/1995 Z.z. platného v čase uzavretia zmluvy V 1542/2008 a skutočnosť, že bolo potrebné uviesť výmeru pripadajúcu na spoluvlastnícky podiel. Zdôraznil viazanosť právnym názorom súdu, ktorý v minulosti v konaní rozhodoval, najmä vo vzťahu k skutočnosti, že pri posudzovaní náležitostí zmluvy, na základe ktorej kataster vykonáva vklad vlastníckeho práva je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 162/1995 Z.z., v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej kúpnej zmluvy. Konštatoval, že nedostatky z prerušeného konania neboli v zákonom stanovenej lehote odstránené. Z uvedeného dôvodu konanie o návrhu na vklad zastavil podľa ustanovenia § 31b písm. f) zákona č. 162/1995 Z.z., keďže účastník konania v určenej lehote neodstránil nedostatky návrhu na vklad, prípadne jeho príloh. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Žalovaný svojím rozhodnutím č. Vo 1/2016-6, k: V 1542/2008 zo dňa 4. februára 2016 odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil.

3. Prvostupňový orgán verejnej správy podľa § 31a písm. c) Katastrálneho zákona odôvodnene vyzval oboch účastníkov na doplnenie chýbajúceho údaj, poskytol im dostatočne primeranú lehotu. Išlo o nedostatok svojou povahou ľahko odstrániteľný, a to jeho doplnením do kúpnej zmluvy. Účastníci konania mohli prípadne navrhnúť správne orgánu, aby rozhodol v rámci autoremedúry, to znamená najneskôr s podaným odvolaním v zákonnej lehote by preukázali odstránenie nedostatku. K odstráneniu nedostatku zo strany účastníkov konania nedošlo. Na výzvu orgánu verejnej správy v rozhodnutí o prerušení konania nereagoval ani predávajúci, ani kupujúca a prvostupňový orgán verejnej správy nemal inú možnosť, ako vkladové konanie ukončiť zastavením konania v súlade s § 31b ods. 1 písm. f) zákona č. 162/1995 Z.z., podľa ktorého konanie o návrhu na vklad zastaví, ak účastník konania v určenej lehote neodstránil nedostatky návrhu na vklad, prípadne jeho príloh. Z pohľadu vytknutého nedostatku, a to výmery pripadajúcej na prevádzaný spoluvlastnícky podiel išlo o údaj vyžadovaný ustanovením zákona, pričom išlo o nedostatok odstrániteľný. Tento nedostatok nemal vplyv na platnosť predmetnej kúpnej zmluvy, ktorú z hľadiska prejavu vôle účastníkov konania orgán verejnej správy nespochybnil. K odstráneniu nedostatku slúži inštitút prerušenia konania s následným zastavením konania v prípade jeho neodstránenia. Pri zastavení konania je správne konanie meritorne ukončené skôr, než sa dospeje k rozhodnutiu vo veci samej. Ťažisko spôsobu ukončenia konania je na samotných účastníkoch konania a nie na orgáne verejnej správy.

4. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že vzhľadom ku skutočnostiam uvedeným v bodoch 31 a 32 rozsudku dospel k záveru, že nebol dôvod na prerušenie konania a na výzvu na odstránenie väd návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a väd kúpnej zmluvy. Neuvedenie údaj o výške výmery spoluvlastníckeho podielu k celku nespôsobovala nezrozumiteľnosť a neurčitosť právneho úkonu. Ak prvostupňový orgán verejnej správy napriek tomu aplikoval ustanovenie § 31a písm. c) zákona č. 162/1995 Z.z., vec nesprávne právne posúdil. Vec nesprávne právne posúdil aj tým, že administratívne konanie zastavil v dôsledku neodstránenia väd, ktoré nemali za následok nezrozumiteľnosť a neurčitosť právneho úkonu medzi žalobkyňou a ďalším účastníkom. Stotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že vytýkaná vada, neuvedenie výmery pripadajúcej na spoluvlastnícky podiel v kúpnej zmluve, nie je náležitou písomne vyhotovenej zmluvy v zmysle § 42 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. Prvostupňový orgán verejnej správy tak bol oprávnený účastníkov zmluvy vyzvať na odstránenie iba takých väd zmluvy a návrhu na vklad, ktoré by spôsobovali neurčitosť alebo nezrozumiteľnosť zmluvy. Z predmetu zmluvy, uvedení celkových výmer prevádzaných pozemkov, počtu účastníkov a uvedením výšky prevádzaného podielu (1/2-ica) orgán verejnej správy mohol triviálnou matematickou operáciou dospieť k výmere pripadajúcej na spoluvlastnícky podiel, z čoho je zrejmé, že zmluva vo vzťahu k pozemkom a ich výmere pripadajúcou na spoluvlastnícky podiel

neurčitou a nezrozumiteľnou netrpí, čo žalovaný v konečnom dôsledku na pojednávaní uznal. Uďaj o výške výmery pripadajúcej na spoluvlastnícky podiel nie je, a ani v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebol údajom, ktorý by sa zapisoval do katastra nehnuteľností, resp. ktorý vyplýva z listu vlastníctva. Zákonom č. 304/2009 Z.z. bol novelizovaný zákon č. 162/1995 Z.z. aj vo vzťahu k ustanoveniu § 42 ods. 2 písm. c). Podľa dôvodovej správy predkladateľ novely katastrálneho zákona konštatoval, že „požadavka označenia výmery spoluvlastníckeho podielu k celku sa v praxi stala obsolentnou, účastníci, resp. vyhotoviteľia listín boli nútení komplikovaným spôsobom prepočítavať aj drobné podiely (napr. urbárske podiely) a správny orgán pri zápise musel tento údaj prepočítavať, napriek tomu, že tento údaj nie je zapísaný na liste vlastníctva, čo zápis spomalilo“. Dovtedajšie ustanovenie § 42 ods. 2 písm. c) zákona č. 162/1995 Z.z. vo vzťahu k uvedeniu výmery pripadajúcej na spoluvlastnícky podiel malo svoj význam vo vzťahu k zákazu drobenia pozemkov. Tento sa však vzťahoval na pozemky nachádzajúce sa v extraviláne, mimo zastavaného územia obce a ktoré boli zároveň poľnohospodárskymi alebo lesnými pozemkami. U nehnuteľností - pozemkov, ktoré boli predmetom právneho úkonu medzi žalobkyňou a ďalším účastníkom o takéto pozemky nejde.

5. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ (pôvodne ďalší účastník) v zastúpení advokátom v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. Namietal, že krajský súd nesprávne aplikoval a nesprávne interpretoval ustanovenia § 31a písm. c) a § 42 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam. Sťažovateľ ďalej namietal, že nejde o hmotnoprávne, ale o procesné ustanovenie a preto krajský súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že nemožno hovoriť ani o prílišnom formalizme, vzhľadom na to, že účastníci administratívneho konania dostali možnosť nedostatok odstrániť, no napriek tomu žalobkyňa v rámci lehoty, poskytnutej na odstránenie nedostatkov so sťažovateľom nijako nekomunikovala a až do márneho uplynutia lehoty ho ani nekontaktovala za účelom odstránenia uvedeného nedostatku. Žalobkyňa teda mala možnosť predísť zastaveniu konania, avšak ostala nečinná. Predmetom rozhodovania príslušného orgánu bola v danom prípade aplikácia § 31a písm. c) zákona a § 31b písm. f) Katastrálneho zákona. Navrhoval, aby kasačný súd rozhodol o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

6. Pôvodná žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 29.06.2017 ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa uviedla, že sa stotožňuje v celom rozsahu s právnym názorom krajského súdu a preto navrhuje kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Neuvedenie výmer pozemkov pripadajúcich na spoluvlastnícky podiel v písomnom vyhotovení kúpnej zmluvy nespôsobilo nezrozumiteľnosť ani neurčitú zmluvu, preto nevznikol dôvod na vrátenie písomného vyhotovenia účastníkom a na prerušenie konania. Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že účastníci katastrálneho konania dostali možnosť nedostatok v zmluve odstrániť, no napriek tomu žalobkyňa v rámci lehoty, poskytnutej na odstránenie nedostatkov so sťažovateľom nekomunikovala, je nutné na vysvetlenie uviesť, že účastníci v čase uzatvorenia zmluvy tvorili pár, spolu stavali rodinný dom, ktorého mali byť spoluvlastníkmi. Za týmto účelom bola aj predmetná kúpna zmluva uzatvorená, aby sa faktický stav premietol do stavu právneho. Krátko po uzavretí zmluvy sa rozišli, preto po rozchode so sťažovateľom ho ani formálne neoslovila, poznajúc jeho názor k uzavretiu kúpnej zmluvy.

7. Pôvodný žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti, ktorá mu bola doručená elektronicky dňa 29.05.2017 nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (< § 137 ods. 2 a 3 SSP).

9. Najvyšší súd konštatuje, že v katastrálnom konaní sa prejavil rigidný výklad ustanovení katastrálneho zákona v konaní o povolení vkladu, keď Správa katastra trvala na obsolétnej náležitosti ust. § 42 ods. 2 písm. c/ katastrálneho zákona účinného v čase podania návrhu na vklad. Toto ustanovenie bolo aj neskoršou novelizáciou vypustené z katastrálneho zákona práve z dôvodu svojej obsolétnosti. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na to, že princíp podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR správne orgány môžu

konať iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Súčasne však toto pravidlo je doplnené, že vždy musia konať v medziach ústavy. Na správne orgány sa v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy SR vzťahuje povinnosť ústavne konformného výkladu. Predmet tohto konania potvrdzuje, že správne orgány v administratívnych konaniach sa riadia dikciou zákona, bez ohľadu na to, či to vedie k ústavnej nekonformnosti. Napadnutý rozsudok krajského súdu spĺňa požiadavky ústavne konformného výkladu podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Je potrebné zdôrazniť, že krajský súd nemohol uvedenú situáciu riešiť prerušením konania a podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom o súlade uvedeného ustanovenia katastrálneho zákona s ústavou, pretože zákonodarca už vypustil uvedené ustanovenia z katastrálneho zákona. Kasačný súd sa stotožnil s odôvodnením krajského súdu. Výmera pripadajúca na spoluvlastnícky podiel podľa ust. § 42 ods. 2 písm. c/ zákona č. 162/1995 Z.z. (katastrálny zákon) v znení účinnom do 31.08.2009 nie je údajom, ktorý by sa zapisoval do katastra nehnuteľností, a preto jeho neuvedenie v zmluve nie je prekážkou povolenia vkladu. Tento údaj nie je ani inak právne relevantný vo vzťahu k predmetu zmluvy a jeho absencia nespôsobuje neplatnosť zmluvy. Predmet zmluvy sa nachádza v intraviláne a zákaz drobenia pozemkov podľa § 21 zák. č. 180/1995 Z.z. sa týka poľnohospodárskych a lesných pozemkov mimo zastaveného územia obce. Predmetné ustanovenie katastrálneho zákona má hmotnoprávnu povahu, ide o požiadavku vyplývajúcu z ust. § 23 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. Právny poriadok tvorí materiálnu a formálnu jednotu. Katastrálny zákon ako procesný predpis nemožno vykladať izolovane od hmotnoprávnych predpisov vzťahujúcich sa k predmetu vkladu.

10. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 171 ods. 2 SSP tak, že pôvodnému žalobcovi priznal voči sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu, keďže podaním kasačnej sťažnosti procesne vyvolal vznik trov ostatných účastníkov kasačného konania.

11. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.